

CUPRINS

SURSE ȘI INTERPRETĂRI MEDIEVALE

KONRAD GÜNDISCH, Das „Privilegium Andreanum” von 1224: Ein „goldener Freibrief” für die Siebenbürger Sachsen	13
MARIA FRÎNC, Documente medievale într-un inventar modern. Cazul arhivei orașului și scaunului Sebeș	37
ADINEL C. DINCĂ, Patru incunabule în biblioteca bisericii parohiale Sf. Margareta din Mediaș. O propunere de contextualizare cultural-istorică	51
ANDREEA MÂRZA, Opera științifică a episcopului Transilvaniei Ignác Batthyány: sursă pentru edițiile de documente	69
LIDIA GROSS, „Opt articole pentru liniștea și disciplinarea orașului Bistrița” (1542)	81
MICHAL FRANKO, Wine Selling in Little Carpathia (15 th –17 th Century)	101

FAMILIE, JUSTIȚIE, MENTALITĂȚI

DANIELA DETEȘAN, Femei la tribunal: justiție bisericească, sentimente și sentințe în sudul Transilvaniei la sfârșitul secolului al XIX-lea	119
ELA COSMA, Proclamația lui Avram Iancu din 4 martie 1849 și instituționalizarea justiției românești în Ardeal	139
MIRCEA-GHEORGHE ABRUDAN, Relațiile Mitropolitului Andrei baron de Șaguna cu preotul cărturar Sava Popovici-Barcianu din Rășinari	159
VLAD POPOVICI, Un funcționar și preocupările sale în afara oficiului: Ioan Corbu (1873–1954)	181
IONUȚ ALEXANDRU POPA, Regimul deținuților din Penitenciarul Aiud reflectat în inspecțiile procurorilor (1939–1941)	195

SOCIETATE, CULTURĂ, MINORITĂȚI

MELINDA GABRIELA KERESZTES, Gimnaziul din Arad la interferența influențelor ecleziastice și laice (1745–1867)	223
BÁRDI NÁNDOR, Supremație și aspirații de autodeterminare. Propuneri, planuri și documente maghiare în vederea soluționării problemei Transilvaniei (1918–1940)	235

CORNELIU PINTILESCU, OTTMAR TRĂȘCĂ, Practici și structuri ale propagandei naziste în rândul germanilor din România: un referat redactat de Otto Rudolf Liess privind presa de limbă germană din România (1940–1944)	273
VERONICA TURCUȘ, Ponderea studiului limbii italiene în învățământul superior din România după 1948	293
IOANA FLOREA, Centralization and Uniformization. Sport and Leisure in the Bucharest German Daily „Neuer Weg” in the Second Half of the 1960s	323

DEZBATERI ISTORIOGRAFICE

ANTOINETTE FAUVE-CHAMOUX, Toward a Family History Without Frontiers	345
PETER URBANITSCH, Historical Science and Politics: The Case of <i>Die Habsburgermonarchie 1848–1918</i>	369
TUDOR SALANȚIU, Time, Space, and Their Meanings	377
LIA BRAD CHISACOF, Engleza ca limbă cunoscută: o carte ignorată despre Transilvania secolului al XIX-lea	389
ȘERBAN TURCUȘ, Garda de Fier într-un raport militaro-diplomatic italian din 1934 adresat lui Benito Mussolini: evaluare, colaborare, finanțare	403
NARCIS DORIN ION, Opoziție în război. Iuliu Maniu în atenția Serviciului Special de informații (martie – iunie 1943)	417

RECENZII

<i>Források a magyar királyság kereskedelemtörténetéhez. I. Belkereskedelem (1192–1437)</i> , 2020, 453 p.; <i>II. Külkereskedelem (1259–1437)</i> , 2021, 353 p., Szerk. WEISZ Boglárka, Budapest, Történettudományi Intézet. (Magyar történelmi emlékek. Okmánytárak) (Lidia Gross)	441
Silvestro AMELIO, <i>Conciones latinae muldavo. Studii introductive</i> , ediție de text și glosar de Gh. Chivu și Florentina Nicolae, Editura Academiei Române, București, 2023, 599 p. (Mihai Olaru)	442
Angela ŠKOVIEROVÁ, <i>Humanista Ondrej Rochotský. Život a dielo</i> [Umanistul Ondrej Rochotský. Viața și opera], Brno, Nakladatelství PhDr. Ivo Sperát, 2022, 292 p. (Andreea Mârza)	444
Julia DERZSI, <i>Delict și pedeapsă. Justiție penală în orașele săsești din Transilvania în secolul al XVI-lea</i> , Cluj-Napoca, Editura „Egyetemi Műhely”, 2022, 345 p. (Colecția teze de doctorat, 36) (Lidia Gross)	445

- Gabriel Cătălin VAIDA, *Reconstituiri transilvane*, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2023, 382 p. (Remus Câmpeanu) 447
- Mircea MĂRAN, *Românii din banatul sârbesc la 1848–1849*, Colecția „Biografii istorice transilvane”, tomul XIX, Cluj-Napoca, Argonaut Publishing, 2023, 246 p. (Ela Cosma) 449
- CORPUSUL RĂSPUNSURILOR LA CHESTIONARELE ION MUȘLEA, vol. V, CHESTIONARUL XII. OBICEIURI JURIDICE**, ediție critică de documente etnologice inedite, prefață, note, indici și glosar de Anamaria LISOVSCHI, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2020, 674 p. (Ela Cosma) 451
- Ioana-Andreea MUREȘAN, *The Quest for Identity in Norwegian-American Immigrant Narratives. Correspondences with the Romanian Immigrant Experience in America*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2023, ISBN: 978-606-37-1842-7, 298 p. (Alexandra Mirela Simedrea) 454
- Dan-Victor TRUFAȘ, *Profilul și imaginea romilor în mentalul colectiv hunedorean 1918–1989*, Cluj-Napoca, Editura Argonaut, 2022, 576 p. (Remus Câmpeanu) 455
- Alexandra HOMOLAR, *The uncertainty doctrine: Narrative politics and US hard power after Cold War*, New York, Cambridge University Press, 2023, 243 p. (Tudor Salanțiu) 458
- The historicity of international politics: Imperialism and the presence of the past*, Klaus Schlichte and Stephan Stetter (eds.), New York, Cambridge University Press, 2023, 280 p. (Tudor Salanțiu) 460
- Südost-Forschungen. Internationale Zeitschrift für Geschichte und Kultur Südosteuropas*, Regensburg, Band 81, 2022, 526 p. (Loránd L. Mádly) ... 461
- NOTE DE LECTURĂ**
- Victor SPINEI, *The Great Migrations in the East and South East of Europe from the Ninth to the Thirteenth Century*. The third English edition, with extensive bibliographic additions. Amsterdam, Adolf M. Hakkert Publisher, 2022, 882 p. (Victor Vizauer) 467
- Gabriela Adina MARCO, *Români, sârbi, slovaci pe valea Mureșului inferior (1802–1918)*, Colecția „Biografii istorice transilvane”, tomul XVIII, Cluj-Napoca, Argonaut Publishing & Editura Mega, 2023, 480 p. (Dumitru Suci)..... 468
- Campania militară țaristă în Țările Române la 1848–1850. Documente militare*, vol. III *Komarov&Nepocoiciți: Jurnal de campanie*, coordonatoare Ela Cosma, editori Tatiana Onilov, Angela Sficalin-

- colin, Alexander Stykalin, Cluj-Napoca – Gatinéau, Argonaut Publishing – Symphologic Publishing, 2017, 550 p.; *The Tsarist Military Campaign in the Romanian Lands in 1848–1850. Military Documents*, vol. III, *Komarov and Nepokoitchiski's Campaign Diary*, edited by Ela Cosma, Tatiana Onilov, Angela Stîcalin-Colin, Alexander Stykalin, English translation by Marcela Ganea and Ela Cosma, Cluj-Napoca – Gatinéau, Argonaut Publishing – Symphologic Publishing, 2022, 578 p. (Maria Costea) 470
- Ela COSMA, *Avram Iancu, avocatul moşilor şi al naţiunii române. Documente necunoscute din colecţia Raţiu de la BCU Cluj-Napoca (1850–1877)*, Cluj-Napoca, Editura Argonaut & Editura Mega, 2023, 515 p. (Daniela Deteşan) 472
- Gabriela Adina MARCO, *Nădlac. Elite ecleziastice. Preoţi şi învăţători confesionali ortodocşi*, Arad, Editura Tiparniţa, 2019, 220 p.; Gabriela Adina MARCO, *Comunitatea ortodoxă sârbă din Nădlac (1872–2022)*, Arad, Editura Gutenberg Univers, 2022, 80 p. (Ela Cosma) 474
- Ioan-Vasile LEB, Gabriel-Viorel GÂRDAN, Marius EPPPEL, Emilian-Iustinian ROMAN, Mircea-Gheorghe ABRUDAN, *Instituţii ecleziastice ortodoxe. Izvoare legislative bisericesti şi laice (sec. XVIII–XX)*, vol. I, 351 p., vol. II, 315 p. Iaşi, Editura Doxologia, 2022. (Daniela Deteşan) 475
- Maria TĂTAR-DAN, *Dilemele modernităţii într-un oraş transilvan: Reghinul săsesc în a doua jumătate a secolului XIX şi prima jumătate a secolului XX*, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2022, 433 p. (Vlad Popovici) 476
- Arhim. Dumitru COBZARU, *Bartolomeu Valeriu Anania (1921–2011). Omul şi Istoria*, Cluj-Napoca, Editura Renaşterea, Academia Română, Centrul de Studii Transilvane, 2023, 576 p. (Ela Cosma) 477

CRONICA VIETII ŞTIINŢIFICE

- Zilele Academice Clujene 2023: Conferinţa internaţională SOCIETĂŢILE ŞI INSTITUŢIILE LOR. ASPECTE METODOLOGICE ŞI ABORDĂRI ISTORIOGRAFICE (18–20 octombrie 2023)** (Victor V. Vizauer) 483
- Prima Conferinţă IFSGen** (Daniela Deteşan) 486
- A XXVI-a Reuniune a Comisiei Mixte de Istorie a Academiei Române şi a Academiei Ungare de Ştiinţe, Miskolc, 14–17 mai 2024** (Remus Câmpeanu) 488

IN MEMORIAM

- GHEORGHE IANCU (1 iulie 1942 – 17 ianuarie 2024)** (Mara Mărginean) ... 491